

Telegraful

Organ național-bisericesc

Asociațiunea pentru literatura română și
cultura poporului român

Str. Șaguna 8

2 ex. (Of.)

Sibiu

Abonamentul:

an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei
luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900
Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român
strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori ne-
francate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:

un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se pu-
blică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului Te-
legraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Scoalele de cântăreți

Bunii cântăreți fac podoaba
bisericii. Serviciul liturgic are tre-
buintă neapărată de ajutorul ace-
stor slujitori, înzestrați cu daruri
dela fire, destoinici și pregătiți
așa, cum pretinde frumoasa no-
astră muzică a răsăritului.

Biserica nu poate să atragă,
dacă slujba dumnezească și mu-
zica ei sânt defectuoase. Creștinul,
apropiindu-se de Casa Domnului,
știm că vine cu gândul d'a se
recreia și a se înălța sufletește,
după ceasurile de muncă de peste
săptămână; — o cântare slabă
însă, cum s'a observat adeseori,
il supără și-l ține departe de sfân-
tul lăcaș.

Când biserica noastră își
avea școalele sale, putea să se
îngrijească și de învățatorii cân-
tăreți. Atunci preotul și învăță-
torul lucrau mână în mână pen-
tru propășirea religioasă-morală
a satului. Dascălul, în fiecare Du-
minecă și altă sărbătoare, adu-
când copiii la biserică, ținea
strană spre mulțumirea, și de
multeori fala, celor ce-l ascultau.

În timpul sfintei slujbe sufletele
erau astfel copleșite de senti-
mentul puternic al cucerniciei
bunului creștin ortodox.

Lipsită de școalele confesio-
nale, care până acum pregătiseră
și pe cântăreți, biserica s'a văzut
nevoită să-și înființeze școale
speciale de cântăreți. Avem la
Sibiu o asemenea școală, care
funcționează, cu succes, în al
treilea an al existenței sale.

Sânt însă mari greutăți la
mijloc, — din cauza lipsei de
fonduri, — atât pentru întreține-
rea școlii, cât și pentru plata
cântăreților aplicați în parohiile
lipsite de resursele materiale ne-
cesare.

În această chestiune, foru-
rile noastre bisericesti au inter-
venit la guvernul țării, înaintân-
du-i de curând mai multe adrese
și tablouri, din care se constată
că în majoritate cântăreții bise-
ricești din Arhiepiscopia noastră
sânt fără de nici o remunerație,
și că jertfele parohiilor noastre
nu sânt suficiente să asigure cân-
tăreților salarizarea corespunză-
toare. Adresele arată, că lipsa de
pământ disponibil n'a permis de-

cât în prea puține locuri să se
creeze sesiuni cantonale, ca mă-
car pe această cale să se îmbu-
nătățească situația materială a
acestor slujbași indispensabili.

Din aceste cauze, biserica a
cerut: luarea în bugetul anului
viitor a sumelor necesare salari-
zării cântăreților bisericesti din
Arhiepiscopia de Alba-Iulia și
Sibiu, cu atât mai vârtos, că în
alte părți ale bisericii ortodoxe,
bună oară cântăreții bisericesti
din vechiul regat, primesc leafă
dela stat. E, prin urmare, cu drep-
tate să li se acorde beneficiu
egal și cântăreților din Ardeal.

Fără o potrivită remunerație
pe seama acestora, preoțimea e
stânjenită în săvârșirea sfintelor
slujbe, la care credincioșii trebuie
atrași prin frumuseța cultului și
a serviciilor edificatoare.

Dotăția de stat a cântăre-
ților se impune dar ca necesi-
tate imperativă și justificată, care
nu îngăduie amânare.

Bugetul cultelor pe 1930

După datele din bugetul gene-
ral, se revine în mediu de persoană
și pe culte (cifrele sânt relevate de un
ziar din capitală):

Biserica ortodoxă 37.200 lei de
persoană anual.

Biserica unită 68.600 lei.
Biserica ruteană 73.700 lei.
Biserica rom. catolică 78.800 lei.
Biserica reformată 74.900 lei.
Biserica unitară 79.600 lei.
Biserica luterană 67.000 lei.
Biserica musulmană 37.300 lei.

Cifrele acestea sânt destul de
lămuritoare...

Datele asupra Episcopilor, în-
vederează și mai mult caracterul oco-
titor al statului român față de cul-
tele nedominante, care în schimbul
acestui tratament de excepțională fa-
voare, îngăduie, dacă nu sprijină di-
ferite acțiuni subversive, care sapă la
temelia și unitatea statului nostru.

Biserica ortodoxă are la 16.891
preoți și slujitori, 17 episcopi și mi-
tropoliti cu 1621 funcționari și buget
de 85.769.728.

Biserica unită are la 1547 preoți
și slujitori, 5 episcopi și mitropoliti
cu 98 funcționari și buget de 13.326.433.

Biserica catolică are la 649 pre-
oți și slujitori, 5 episcopi și mitropo-

FOIȘOARA

Credința

A fost în noi dela început. Ea
este lumina care s'a aprins în noi
când Duhul Domnului s'a arătat ha-
osului spre a-l face lume. Și prin ea
trebuia să mergem la fericire către
Domnul. Dar trebuia să fim vrednici
de ea. Căci nu este nimic în lume
fără rațiune. Ci orice lucru își are
explicația sa. Și de-alungul veacurilor,
a trecut prin atâtea rătăcirii biata no-
astră ființă, că astăzi credința apare ca
reîntoarcerea unui pocăit, care își re-
cunoaște greșala și cere îndurare.

Priviți un domn în rugăciune.
El și-a mlădiat trufia, el i-a văzut mi-
cimea, și imploră sprijin dela cel
Atotputernic.

Adesea ne trebuie cumplite du-
reri pentru ca să simțim credința.
Dar pururea simțirea ei este izbăvi-
toare.

Tu, omule, când ești în bucurie,
nu uita să aduci mulțumiri Domnului.

El ți-a dat-o. Mândria științei tale, cu
știrea lui s'a făcut. Dela el vine.

Iar când te afli întristat, ridică-ți
credința către El. Și pune-ți gând de
îndreptare. Răul ți-a sosit ca o ur-
mare a greșelii tale, sau ca o încer-
care a credinței. Dar tu făgăduiește-ți
ție însuși, să fii mai bun decât ai fost,
și mai neprihănit, și mai cu pietate.
Și, ți se va lumina cărarea vieții.
Și ți se va arăta drumul. Și se va ivi
îndreptarea.

Prin mijloacele științei realității,
care ți este dată pe acest pământ,
trebuie să mergi. Dar în acest mers
să nu te părăsească credința idealistă.

Sânt multe rele în această lume,
care se pot abate asupra ta. Și trebuie
să le combați prin armele lor luate
din realitate. Trebuie să cunoști lumea.
S'o știi. Însă, de-asupra tuturor puterilor
firii, este credința în Dumnezeu. Ea
poate să oprească răul din calea ce
vine către tine, iar tu să ai fulgerător
biruința binelui.

Dar trebuie să ai credință.

Prof. Marin Ștefănescu.

Fascismul în declin

S'au furișat vertiginos 6 ani de
când în nemijlocita apropiere a me-
tropoliei italiene s'au prăvălit în noroi
și gunoae bucăți diforme de carne
roșie, ce închegau trupul viguros,
mintea perspicace și curajul enorm al
advocatului Mateotti, leaderul social-
radicalilor. Zilele acelea în cari năframa
neagră se muia în sângele făsnind din
trupurile întinse pe baricade, leșuri
ciuruite de cămășile negre zăceau din
Sicilia până în munții Apenini, erau
clipe când dictatura fascistă devenise
practica și realizatoarea unor con-
cepții definite în conglomeratul amorf
al tuturor principiilor apărute odată
cu undele vibratoare scăpate prin
goarna ce anunța armistițiul.

Comunismul pe atunci explo-
rator precoce, neexperimentat, sărac
în concepții și sătul de banalul clasei
și rassei a apărut nu cu puțină îndră-
neală în haosul politicii statului ita-
lian. Anarhia din peninsula era o co-
moară care explostată nu trebuia îm-
părțită cu nimeni; un vas ce în preajma

naufragiului purta în vârful catar-
gurilor călătorii, cu ochii holbați, pă-
rul vălvoi, nebuni de groază că vor
dispare în valurile infuriate, pătrunși
însă de nădejdea că simțind șoldu-
rile colosului lovind fundul mării
catargul înfipt în apă ca o cruce în
vârful unei hecatombe le va fi o insulă
salvatoare. Rătăciria în toate domeniile
ajunsesse la paroxism, instituțiile de
orce natură se găsesc la porțile unui
cataclism, când voința factorului con-
stituțional nu-i mai putea sta în cale.

Și atunci în capul coloanei de
cămăși negre fu necesar Benito Mus-
solini. Necesă pentru a stânjeni ac-
țiunile comunismului ce conducea
primele atacuri ale războiului civil și
imperios necesar spre a sgâlțai de
guler poporul italian ce se prăvălea
sufocându-se în apatia asvârlită con-
științei sale de războiul mondial.

Libertatea gătită și drepturile
politice schinjuite trebuiau admise ca
singurul și cel mai rapid remediu al
unei stări de desăvârșită desorgani-
zare politică și desmembrare națio-
nală. Pentru că Italia avea nevoie de

liți cu 56 funcționari și buget de 6.846.524.

Biserica reform. are la 873 preoți și slujitori, 2 episcopi cu 28 funcționari și buget de 2.222.714.

Biserica unitară are la 113 preoți și slujitori, 1 episcop cu 13 funcționari și buget de 983.496.

Biserica luterană are la 307 preoți și slujitori, un episcop cu 22 funcționari și buget de 1.415.880.

Situația inferioară a bisericii ortodoxe este evidentă și pentru un copil. În timp ce biserica statului are un episcop la 1000 de preoți și slujitori bisericești, biserica unitară are un episcop la 113 preoți și slujitori.

Plătăm cu banii contribuabilului român, la episcopia luterană din Sibiu: un secretar general, un secretar prim și un secretar secund, un șef contabil și un contabil; la episcopia unitară plătim afară de Episcop, un referent bisericesc, un secretar bisericesc, un secretar episcopesc, un director de cancelarie; la Episcopia reformată avem: consiliul general, subconsilieri, secretar episcopesc, șef contabil, contabil, etc. De asemenea la mitropolia unită din B'aj sânt 10 canonici, un director de cancelarie, un director administrativ, un secretar mitropolitan, doi secretari consistoriali, un prim contabil, un contabil consistorial, un contab. șef, etc., în timp ce la Patriarhie (Mitropolia București) sânt trei consilieri, un secretar și alți funcționari, șefi de serviciu și de birou, impiegați, dar nici un director, nici un fel de contabil prim sau șefi.

N'avem de obiectat, dacă cultele minoritare își organizează episcopii cu lux de înalți demnitari, dar luxul să și-l plătească singuri, nu să-l acopere cu banul statului, în timp ce biserica dominantă se mulțumește cu situații mai modeste.

În spirit de dreptate și de lege spunem: Statul român să vadă întâi de biserica *ortodoxă*, apoi de celelalte culte, care nu trebuie neglijate, dar nici *favorizate*, în dauna bisericii noastre.

Tot «generoși». Direcția căilor ferate acordă reducere de 50 la sută pe C. F. R. participanților la congresul *unilor* (dela Agru) ce se întrunește, zilele acestea, la Sighet, — și acordă o reducere numai de 25 la sută funcționarilor comunali și județeni pentru a participa la congresul general al salariaților publici la București...

o tutelă intrupată în pumnul și ideea unui dictator conștient, energie fecundă destinată a economisi și a împedea irosirea libertății ce nu se știa administra nici cel puțin după poruncile instinctului.

Astăzi, de altfel ca și acum nouă ani, nimeni nu poate afirma, că un alt bărbat, — devenit ulterior de stat, — ar fi putut aplica cu atâta eficacitate o dictatură ce era încă departe de a se putea numi practică.

Trebuie însă să recunoaștem, că momentul în care Mussolini a pornit spre Roma, spiritul general al populației italiene era atât de intimidat încât fără vreo efortare, vărsări de sânge sau lupte civile el a cucerit statul, națiunea și coroana. Că această salvatoare întreprindere a fost condusă numai de ideea unui patriotism sau că ea a fost provocată și de o altă cauză, de natură colectiv-restrânsă, rămâne în sarcina istoriei a o desveli.

Reese în mod evident, imperioasa necesitate a apariției lui Mussolini la cârma statului italian. Când însă atmosfera atât de viciată politicește și din

Arhiepiscopul Filaret Musta

— Funerariile —

Înmormântarea veneratului Arhiepiscop vicar arhiepiscopesc *Filaret Musta* s'a făcut Vineri d. a. la ora 2 pe o minunată vreme de toamnă.

La ultimul onor, dat defunctului, au luat parte cler și popor în număr imens, mai ales din eparhie, în frunte cu P. S. Sa Episc. Iosif, adânc îndurerat.

Serviciul divin este celebrat de PP. SS. LL. Episcopul Grigorie al Aradului și Arhiepiscopul Andrei vicarul episcopesc al Orăzii, asistați de I. P. C. Sa Arh. mandritul Lăzărescu, P. O. D. protopresbiter Ioan Georgia, revizorul eparhiei Aradului, Andrei Ghițiu al Caransebeșului, Romul G. Ancușa consilier referent eparhial, protodiaconul Ioan David și încă trei diaconi și un sobor de patruzeci de preoți. Răspunsurile le dă corul mixt al catedralei cu al Reuniunii de cântări și muzică.

La serviciul progredanței cântă cei mai buni cântăreți; tot pe atât de frumos răspunde corul.

Cuvântări înduioșătoare rostesc mai mulți distinși oratori. Cel dintâi a vorbit P. S. Sa Episcopul Grigorie, care terminând a zis:

«Moartea este floarea vieții veșnice, pe poarta morții mergem toți, dar pe a fericirii numai dacă sântem buni creștini. Ear acum cu pietate ne despărțim azi de tine, frate în Hristos, care ai pus pe capul meu mâinile arhieriei, care și la bătrânețe erai tânăr, și precum Omer a scris *Odiseia* la bătrânețe, tu și cu pilda bătrâneții ai scris viața ta în cartea neamului românesc și a bisericii lui. Toți arhieriei ortodocși îți dorim să dormi în pace până la obșteasca înviere. Spre cer ridicăm ochii inimilor noastre și zicem: Doamne al Puterilor, pomenește-ne pe noi împreună cu robul tău acesta mutat dela noi, când vei veni întru împărăția Ta».

Consiliul eparhial a dat următorul necrolog:

Prea Sfințitul Arhiepiscop — vicar arhiepiscopesc al eparhiei Caransebeșului *Dr. Filaret Musta*, membru al Sfântului Sinod, al Congresului național-bisericesc, al Congresului mitropolitan și al Adunării eparhiale;

punct de vedere economic, moral etc. de după război începu să se primenească Capul statului italian persista în politică pe care a inaugurat-o și nu vroia să o abandoneze cu nici un preț. Intransigența dictaturii fasciste s'a perpetuat în fața «leului îmblânzit» și a început să fie atât de crudă încât inițiativa cetățeanului nu fu numai împiedecată de a se manifesta dar a fost slăbită, atrofiată atât de mult încât dintr-o emancipare relativă poporul italian la cel mai mic curent de neliniște politică internă și externă așteaptă sprijinul, — mai mult, — directivele guvernului.

Vor fi și de aceia cari știu și văd calea cea mai bună de urmat nu o mărturisesc de frică că vor suferi consecințele unei idei în aparență și poate chiar în fond bună, dar în antagonism și potrivnice planurilor plămădite în cabinetele capitate ale guvernului fascist; majoritatea însă nu poate trăi fără intervenția statului și dacă actuala stare de lucruri mai dăinuiește — lucrul nu pare verosimil — fascia însăși va cădea victimă

mare ofițer al ordinului «Coroana României», distins cu Răsplata muncii pentru biserică cl. I etc., împărțit fiind cu sfințele Taine, a trecut la cele veșnice, Marți în 4 Octomvie a. c. la ora 9¹/₂, seara, după un morb îndelungat, în al 92-lea an al vieții sale.

Consiliul eparhial, cu cea mai adâncă durere, aduce aceasta la cunoștința tuturor.

Rămășițele pământești, ale preaiubitului nostru Arhiepiscop, se vor transporta Joi în 16 Octomvie a. c. la ora 2 p. m. în biserica catedrală. Vineri la ora 9 a. m. se va celebra sf. Liturgie, iar la ora 2 p. m. se va începe rânduiala prohodului, după care se vor așeza spre veșnică odihnă în cimiterul sfântul Ioan Botezătorul.

Dumnezeu să-l primească între dreptii Săi! În vezi pomenirea lui!

Călugării la Suveran

Stareții mănăstirilor au trimis Suveranului un memoriu, unde sânt descrise mizeriile care macină monahismul.

S'au deschis porțile palatului pentru cei necăjiți și cu speranțe de mai bine, călugării.

Ce-am văzut la mănăstirile lor, e greu de spus. Averile li s'au dus, existența lor atârână de rodul câtorva straturi de zarzavat, săpate sub tâmpla mănăstirii, mai la soare.

Mănăstirile, unele n'au mai rămas decât cu vechea faimă de creștinești lăcașuri de rugăciune și de găzduire a celor săraci și nemerniciți.

Pe de altă parte, mai sânt, în orașe și în capitală, câțiva «călugări», de profesiune vagabonzi, cari prin trenuri tramvale țin «discursuri».

Sânt de făcut multe fapte bune pentru călugării adevărați, pentru acești păstrători ai tainelor și ai sfințeniilor primitive creștine. Viața monahală este neapărat necesar să fie reintegrată în viața satului.

Opera de dreptate cerută de călugării va fi implinită, credem, ca operă de salubritate socială a corpului călugăresc. E bine că o minte isteată și o inimă generoasă a îndemnat la jalbă pe suferinzii schivnici. Uită ministrii, — dar Regele nu uită. Și așa cu un cuvânt spus bine și la timpul lui, se vor îndrepta, cu încetul, multe.

A. P.

Episcopia unită dela Baia Mare

Cum este primită, în cercurile *preoțești* ortodoxe, înființarea episcopiei dela Baia Mare, s'a arătat în Nrul precedent al foii noastre; cum este primită în cercurile *mirenești* ardelene, această înființare, se lămurește din cele publicate în Nrul din 16 l. c. al ziarului *Universul*, în care dl Alex. Hodoș semnează următorul articol:

Înființarea noii dieceze greco-catolice dela Baia-Mare, căreia i s'a zis: a Maramureșului, a stârnit o vie mișcare de protestare în mijlocul credincioșilor ortodocși români din nordul Ardealului. Aceștia susțin, că s'a comis un act de uzurpare, de vreme ce titlul episcopiei din Maramureș n'a aparținut niciodată bisericii unite. Vechea episcopie românească purtând acest nume, desființată cu puterea acum aproape două veacuri, a fost curat ortodoxă. Nu mai departe decât în sesiunea din 1927, Sfântul Sinod din București hotărâse reînvierea ei.

E destul de regretabil, că nu s'a găsit mijlocul de a se evita asemenea motive de neînțelegere, într-o vreme când, și altminteri, atâtea alte învrăjbiri au venit să turbure liniștea noastră sufletească. Se vede, însă, că marele interes național al păcii confessionale n'a cucerit toate cugetele, ba s'ar zice chiar, că dintr'un loc ferit se urmărește sistematic o îndușmănire a celor două biserici românești din Ardeal, cari, pe vremea prigoanelor stăpânirii maghiare, n'au putut fi despărțite de nici o furtună.

Altfel nu se pot explica, nici atacurile îndreptate în ultimul timp împotriva bisericii ortodoxe, nici anumite acte, direct provocatoare, ale episcopatului unit.

Printre acestea din urmă trebuie să socotim și încercarea de a așeza pe dl Alexandru Russu, directorul ziarului național-țărănist «Unirea» din Blaj în scaunul noii episcopii dela Baia-Mare. Gazetele din capitală au anunțat, că în ajunul retragerii sale, răposatul guvern al dlui Iuliu Maniu și-a dat agrementul său pentru această numire. O asemenea bunăvoință nu ne miră, dat fiind că dl Alexandru Russu s'a constituit demult în cel mai devotat partizan politic al fostului prim-ministru. Așteptăm să vedem, ce atitudine va lua noul guvern al dlui G. Mironescu, în sânul căruia

doctrinei intervenției etatiste pe care azi nu o recunoaște, ba chiar o repudiază.

Dictatura fascistă a îndrumat Italia — fie chiar forțat, — pe o cale cu totul nouă. Și dacă această nouă ideologie politică a fost din punct de vedere economic o binefacere datorită căreia Italia a ajuns să poseadă un buget bine alcătuit și o balanță comercială pe care poate unele state eropene — și în special cele eșite din războiul mondial — tind să o posedă, din punct de vedere politic internațional ea s'a dovedit, frecvent, în contradicție flagrantă cu ideea de pace și în special cu coeziunea ce leagă între ele celelalte țări latine din Europa. Nu este mai puțin adevărat, că în interiorul granițelor opinia publică internațională a avut ocaziunea să constate desfășurându-se aceleași fapte, bineînțeles aici găsind motivarea în însăși formulele necesare existenței dictaturii.

O dimisie a unui important membru al partidului și în același timp și al guvernului fascist, care s'a produs

într-una din ultimele săptămâni a făcut ca privirile tuturor să se îndrepte din nou spre problema existenței dictaturii fasciste. Această retragere este incontestabil semnificativă cu atât mai mult cu cât ea a fost determinată de o propunere de revizuire a programului fascist, revizuire care ar consta în acordarea unei libertăți acțiunii individului și de a reorganiza întreaga concepție fascistă pe baze democratice. Pentru că astăzi libertatea de a gândi și scrie, în limitele pe care siguranța statului o permite, este ca și absentă și cheazăse acestei mărturisiri stau câteva milioane de italieni emigrați în toate țările europene și Statele-Unite. Impresia ce o procură în genere acești exilați din pricina «ideilor potrivnice fascismului» nu este din cele mai favorabile și atentatele asupra înalților demnitari italieni ce mai încearcă a păși peste granițele statului peninsular — lăsând crimele vulgului la o parte și uneltirile organizațiilor subversive — sunt mărturii irefutabile că la temelile statului italian se sapă.

catolicismul militant are, oricum, mai puțini reprezentanți.

Nu-i pentru întâia oară când spunem, că arhieriei nu pot fi recrutați din clientela cluburilor de partid, căci ar însemna să ducă împreună cu ei vrând-nevrând, amintirea unor simpatii prea pronunțate și a unor dușmăni prea recente. Nici unul din partizanii fanatici ai unui regim politic, el însuși răscolitor de patimi lumesti cu toată haina preoțească pe care o poartă, nu va reuși să strângă în jurul său solidaritatea necesară a credincioșilor pe cari va fi chemat să i păstorească.

Așa se va întâmpla, desigur și cu dl. Alexandru Russu, candidatul fostului guvern al dlui Iuliu Maniu la demnitatea de episcop greco-catolic al Maramureșului. Ani de zile acest domn Alexandru Russu a militat în ziarul «Unirea» din Blaj pentru politica partidului național-tărănist, atacând atât de violent pe adversarii în articolele sale săptămânale, încât va fi cu neputință să se desbrace acum dintr'odată de vrăjmășia în care a stat permanent înzăuat.

Fumegând încă de fierbințeala luptei, va reuși acest om să privească, senin și desinteresat, cum foștii săi tovarăși din partid se bat înainte, fără să fie ispitit a le da o mână de ajutor? Și dacă-i așa, cum va rămânea cu misiunea sa spirituală, care ar trebui să se îndeplinească pe de-asupra pasiunilor politice? Bine-i va sta neastămpăratului vlădică, atunci când va fi tras la răspundere pentru faptele sale, ca un simplu agent electoral? Ce se va alege din prestigiul său de prinț al bisericii?

Dar nu-i numai atât. Acelaș domn Alexandru Russu, candidat de episcop, s'a arătat, tot prin coloanele foarte bătaioase ale «Unirii», unul din cei mai îndârjiți detractori ai ortodoxismului, pe care l-a ironizat și l-a bruftuit pe toate tonurile, cu vreme și fără vreme. Va fi în stare, un asemenea mâncător de ortodocși, să trăiască în bună înțelegere cu slujitorii bisericii-surori de pe teritoriul eparhiei sale viitoare, când, dela început, atmosfera locală se înfățișează atât de încărcată? Nu sânt, oare, inevitabile neînțelegerile, ciocnirile, conflictele confessionale, când, în loc de spirit împăciuitoare, descinde în reședința dela Baia-Mare un polemist atât de întorător?

Intocmirea unui nou program de guvernare a poporului italian și de administrare a țării este pentru Italia o problemă vitală! A mai persista în acțiunea de până acum — și așa destul de târziu — însemnează o lentă dezagregare a națiunii italiene. Mussolini trebuie să se resemneze, — știm că e cam dificil — dar trebuie!

Nu va spulbera un orgoliu ci din contră se va transforma pentru timpurile contemporane în ceea ce a fost acum un deceniu.

O singură cale e de urmat.

În domeniul politic intern se va acorda locul de onoare doctrinei corporative radicale, pe care a realizat-o în parte. Nici decum nu va putea pătrunde democrația, un principiu politic pe care jumătate Europa l-a introdus și nici unde nu a fost capabil să dea roade; este cea mai detestabilă conduită de guvernare pe care vreun orgoliu politic a putut-o născoci; a fost cauza datorită căreia toate statele cari au adoptat-o s'au văzut în impasul de a nu mai putea progresa. Și ca o desăvârșire a

Estă de ce ne îngăduim să spunem, că numirea dlui Alex. Russu, directorul «Unirii» din Blaj, ca episcop unit al Maramureșului ar fi rezultatul unei reie inspirații. Viitorul, din nefericire, ne va arăta că n'am fost prezicători mincinoși, — cu atât mai puțin interesați.

Biserica dela Costești

O pastorală de curând trimisă de I. P. S. Sa patriarhul Miron, către toții dreptmăritorii creștini ai sfintei noastre biserici ortodoxe române, arată că s'a strâns până acum un fond de peste 9 milioane lei pentru ridicarea unei frumoase biserici, în comuna Costești, în locul celei arse în preajma sfintelor Paști din anul acesta.

Pastorală mulțumește tuturor, în special M. S. Regelui și întregii Familii Regale și bunilor creștini donatori din toate părțile țării, precum și ostenitorilor cari au ajutat la această sfântă operă. O comisie se va ocupa cu administrarea fondurilor adunate, îngrijind pentru realizarea locașului de biserică, cimitir, casă parohială și capelă la cimitir, și alte îmbunătățiri. Comisiunea va îngrijii și de ajutarea celor ce au pățimit în nenorocirea cunoscută.

Preoți iridentști. Preoți rom. catolici, în ep. Satu-Mare, predau religia în limba maghiară în școlile confessionale din comunele locuite de șvabi, călcând dispoziția din art. 20 al concordatului, cerut de Vatican și încheiat cu mari greutate. Concordatul spune, în acel articol, că instrucția religioasă a catolicilor cari nu sânt români, va fi făcută în limba lor maternă. Șvabii din partea locului s'au plâns împotriva preoților fanatici, ear ministrul instrucțiunii a hotărât suspendarea salariilor preoților, cari predau unguerește religia în școlile șvabești și agită împotriva mișcării șvabilor de a se emancipa de sub maghiarime. — Suspendarea, dispusă de minister, nu-i de ajuns pentru șovinistii dela Satu-Mare. Ei trebuie *înlăturați* cu totul dela catedrele ce le ocupă și astăzi în scop de maghiarizare: nărav fără lecuire.

corporatismului se va acorda frâu liber conștiinței națiunii de a se desvolta sub impulsul generației tinere, care mănuește destinele statului ca astfel ajungând într'un stadiu de emancipare neșovăitoare să se simtă stăpână pe ceea ce posedă.

În relațiile internaționale ducele va fi constatat, — fără îndoială — absoluta imposibilitate de a mai continua. Înțelegem, prea bine, că Jugoslavia este pentru Italia un pericol ce trebuie mereu avut în vedere, pericol cărui trebuie să i se opună o conștiință națională ferecată printr'o independență desăvârșită și care este mult agravat de paternitatea cu care astăzi Italia încurajează tendințele ridicole revizioniste. În aparență cartea pe care o joacă Italia e destul de bună, ea va fi nefastă însă la sfârșit. Și nu este greu de întrezărit, că o dorință ahliată de întinderea influenței italiene în apusul Europei se accentuează, nu trebuie însă uitat că se rupe o rană ce zace nevindecată pe acelaș corp pe care ființează Italia.

În curând se va face ziua!

LEON PROCA.

Nr. 8997/1930.

AVIZ

Se aduce la cunoștința organelor noastre bisericesti, că la Firma A. Auspitz în Lugoj, a apărut «Liturgia Sf. Ioan Chrisostom» de Ioan Vidu, pentru cor mixt, prețul unui exemplar Lei 380. — Se poate procura dela numita firmă.

Sibiu, din ședința secției bisericesti a Consiliului arhiepiscopesc dela 7 Octomvrie 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

Sfințire de biserică

Ziua de 5 Oct. 1930 a fost zi de mare bucurie pentru credincioșii parohiei Apoldul de sus, jud. Sibiu, cu ocaziunea sfințirii bisericii lor.

Biserica este zidită între anii 1884—1887, dar turnul bisericii ne fiind în simetrie cu restul clădirii bisericii, s'a ridicat cu 7 metri de zidărie mai sus, făcându-se totodată și coperișul nou. Lucrul de clădire la executat iscusitul măestru din loc Ioan Moga, spre mulțumirea deplină a credincioșilor.

Sfințirea bisericii s'a săvârșit de P. Cucernicia Sa Păr. protopop al tractului Mercurea, Avram S. Pecurar ca mandator arhiepiscopesc. Actul sfințirii a decurs solemn, pe un timp splendid de toamnă. Des de dimineață să revarsă spre biserică, gătită ca o mireasă, poporul. Deasemenea mulți intelectuali printre care remarcăm pe dl. Scorobeț director școlar din Mercurea și dl. Fărcaș dir. școlar din Apoldul de jos.

Sfânta Liturghie s'a început la ora 10 a. m., celebrată de păr. mandatar episcopesc cu asistența alor 5 preoți din jur: I. Popa, I. Preda, Nic. Ivan, Nicolae Filip și Ioan Albu, parohul locului.

La sfârșitul liturghiei a predicat părintele protopop despre credință însoțită de fapte bune. Lăudând stăruința de pusă de preotul local Ioan Albu, pentru repararea și înfrumusețarea sfântului locaș, aduce mulțumiri credincioșilor cari au contribuit la realizarea scopului mareț. Apoi a cuvântat Pr. I. Albu, mulțumind lui Dumnezeu că i-a învrednicit a vedea împlinită o dorință a tuturor. Prin cuvinte nimerite scoate în relief trecutul bisericii în legătură cu viața poporului, mulțumind donatorilor și celor cari au contribuit cu lucrul ca această sf. biserică să se poată termina; exprimă recunoștință I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae, P. C. Sale părintelui protopop cari le-au dat tot concursul să ducă la bun sfârșit lucrarea; mulțumește în sfârșit tuturor oaspeților și credincioșilor, spunând să nu uite clipele înălțătoare ce le-au trăit astăzi, să nu uite că lucrurile mari se fac cu jertfă și se duc la bun sfârșit prin dragoste de apostolat, voință nenfrântă, cinste și răbdare.

La ora 4 d. a. oaspeții au părăsit comuna.

Vrednicului păstor și consiliului bisericesc li se cuvine multă laudă.

Un asistent.

Femeea de mâine. Cuprinsul Nr. din Octomvrie: Sanda I. Mateiu: Renée de Benoit; P. S. episcop Nicolae Ivan: Amintiri despre mama mea; V. N. Popescu: Conversiunea artistei Eve Lavallière; Marise Bastie: Cum am bătut recordul de durată; A. Ferriere: Educația sexuală; Gr. Marcu (culegere): Mărgăritare de mult preț; Sanda: De vorbă cu fetele; — Din largul lumii — Cronica modei — Colțul vesel — Informațiuni.

INFORMAȚIUNI

Sfințire de biserică. Înalt Prea Sfinția Sa Mitropolitul nostru Nicolae în 26 Octomvrie a. c. la sărbătoarea marelui mucenic Dimitrie va târnosi noul lăcaș dumnezeesc din comuna bisericască Mândra, protopresbiteratul Sibiului.

Fiecare la locul său? La instalarea într'unul din ministerele noului guvern, dl. ministru declară că nu e tocmai în curent cu problemele departamentului său, dar își va da silința să se pregătească de aici încolo. Foarte bine, dar ce caută atunci într'o slujbă, pentru a cărei conducere nu-i pregătit?

Căile ferate române promit să-și reducă, în mare măsură, cheltuețile. Pentru transportul de călători și mărfuri se vor introduce și autobuse oficiale, cum s'au introdus la căile ferate din străinătate, spre a slăbi concurența autobuselor particulare.

Inaugurarea monumentului dela Jina, în județul Sibiului, — monument ridicat în cinstea celor 128 eroi morți pentru patrie, — s'a făcut în 17 l. c. în fața de față a unui numeros public de mireni și preoți. Sfințirea apei s'a săvârșit prin Păr. Tr. Scorobeț, consilier arhiepiscopesc, asistat de preoțimea locală. Cuvântări însuflețite au tălmăcit rostul serbării pioase.

ȘTIRI LOCALE

La Legatul prof. Aurel Popovici aparținător fondului căminului pentru bătrâni, au dăruit în memoria colegului și prietenului lor câte 100 lei părintele Vasile Popovici și Nic. Bembea, inv. revizor școlar, amândoi din comuna Sibiel. Pentru acest dar mulțumește prof. *Timotei Popovici*, președ.

Pentru publicul locuitor în cartierele mărginașe ale Sibiului, societatea tramvaielor a pus la dispoziție două autobuse mari și elegante, cu prețuri obișnuite pe liniile tramvaiului.

În favoarea șomerilor din orașul nostru se fac, din partea primăriei, următoarele urcări de prețuri la bilețele de teatru, concerte și alte spectacole fără caracter de binefacere, și anume: 2 Lei pentru locurile din loge și cele de aceeaș valoare, 1 Leu pentru toate celelalte locuri, fără locurile de stat.

CĂRȚI ȘI REVISTE

Biserica Ortodoxă Română, revista sfântului Sinod. Cuprinsul Nrului din Septemvrie 1930: Mai multă propagandă, de + Episcop Dr. Grig. Gh. Comșa, Conferința panortodoxă din Sf. Munte al Athonului, de Arh. Dr. V. Pocitan Bărlădeanu, Revelația — Studiu apologetic, de Econom Mihail Bejenaru, Amintiri bisericesti și culturale din Basarabia sudică sub cărmuirea Română din 1857—1878, de M. N. Pacu, Primejdia Catolicismului, de Preot Gh. Verșescu, Intre predică și slujbă, de Econom Corneliu Grumăzescu, Istoria Patriarhilor din Antiohia, de Atanasie Dabbas (Traducere de Pr. V. Rădu și Ciril Karalevsky), Cronica bisericăscă de Arhim. Scriban, Pr. I. Creangă, Icon. C. Grumăzescu, V. Nica, Cărți, Reviste, Ziare de Fl. Scriban, Arhim. Scriban, Însemnări mărunte, Știri, Mulțămiri.

Nr. 491/930.

(83) 3-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a Noul săseș cu filia Roandola, protopopiatul Târnava mare, se publică de nou concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat;
2. Stola obișnuită;
3. 8 (opt) jugăre pământ arător și fânaș, sesiune veche 6 (șase) jugăre pământ din reforma agrară, iar în filia Roandola 5 jugăre 800 st. □ de prima calitate;

4. Dela fiecare familie 1 (una) ferdelă porumb, dela văduvi pe jumătate;

5. Una zi de lucru;

6. 6 (șase) stânjini lemne pentru foc, din pădurea bisericii aduse în curtea parohială;

7. Casă parohială deplin corespunzătoare cu toate supraedificările economice, precum și intravilanul vechi și nou ca grădină de zarzavat;

8. Drept de pășune pentru 2 vite mari, conform uzului din comună.

Reflecții la acest post sânt invitați a-și trimite petițiile însoțite de documentele prescrise, în termenul sus indicat subsemnatului oficiu protopopesc în Biertan și să se prezinte în parohie spre a face cunoștință cu poporul.

Biertan, la 7 Octomvrie 1930.
Oficiul protopopesc ortodox român al Târnavei mari în înțelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Gheaja
adm prot.

Nr. 356/1930.

(85) 2-3

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei de cl. III a Boz, protopopiatul Mercurii, se publică nou concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dela stat.
2. Folosirea locului de casă și grădina parohială în mărime de 1200 stânjini □.
3. De fiecare familie câte 1 ferdelă cucuruz sfărâmit și 1 zi de lucru.
4. Stola obișnuită în tract.
5. De cvartir se va îngriji parohia.

Reflecții la acest post au să-și înainteze rugărilor cu documentele necesare oficiului protopopesc în Mercuria în termenul deschis având a prezenta în vreo Duminecă sau sâmbătoare în biserica de acolo spre a face cunoștință cu poporul.

Mercuria, 30 Septemvrie 1930.
Oficiul protopopesc ortodox român.

Avr. S. Pecurariu,
protopop.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată

de **Dr. DUMITRU STANILOAE**

profesor la Academia teologică „Andreiană”

Prețul Lei 400.—, plus spese postale Lei 20.—

Librăriilor și direcțiilor institutelor teologice pentru comanda de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

„AJUTORUL”

institut de credit și de economii, societate pe acții în ȘEICA-MARE

CONVOCARE

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «AJUTORUL», societate pe acții se invită prin aceasta conform §-lui 19 din statute, la o

Adunare generală extraordinară

ce se va ținea în comuna Vale, la 9 Noemvrie a. c., la 2 ore p. m. în sala festivă a Școlii de stat.

OBIECTELE:

1. Constituirea adunării generale.
2. Raportul comisiei aleasă în adunarea generală ordinară.
3. Fuziunea cu altă societate, sau hotărâre reclamată de interesele societății.
4. Alegerea Consiliului de administrație.
5. Alegerea Comitetului de cenzori.
6. Eventuale propuneri.

Domnii acționari cari doresc a participa la adunarea generală, în sensul §-lui 17 din statute, sunt rugați a-și prezenta acțiunile, eventual dovezile de plenipotență cel mult până la 7 Noemvrie a. c., la orele 11 a. m. la centrala din Șeica-mare și la agentura institutului din Vale. (46) 1-1 Șeica-mare, la 21 Oct. 1930.

Consiliul de administrație.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului”

Scurte meditații pentru preoți, prelucrate după **A. Huonder**, din limba germană

de **Ioan Moșoiu**

profesor la liceul ortodox român «Andrei Șaguna» din Brașov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Prețul Lei: 80.

În zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă și prețioasă, tuturor preoților din arhiepiscopia de Alba Iulia și Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu îi cetit această carte. Ea este de recomandat și oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Au apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebreale

pentru cor de bărbați, de: **Dumitru Cunțan**

Prețul Lei 30, plus spesele postale Lei 12.

La Librăria Arhidiecezană, Sibiu, se găsește de vânzare:

Cartea de bucate**POFTĂ BUNĂ,**

de **ZOTTI HODOȘ**. *Partea I completă*, cu multe rețete de bucate obișnuite mai ales în Ardeal și Bănat. Conține:

În partea I A.: Supe, asiete, pești, rasoluri și sosuri. Prețul 20 Lei;

În partea I B.: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, înghețate, dulceturi, compoturi, numeroase menu-uri ș. a. Prețul: 20 Lei.

Trimisă prin poștă 5 Lei mai mult.

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare

Introducerea în sfintele cărți ale Testamentului nou

de

Arhipresbiterul-Mitrofor

Dr. VASILE GHEORGHIU

profesor titular al studiului biblic și al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chișinău

Prețul Lei 560.—, plus spese postale Lei 20.—

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare:

Vino după mine!...

Meditații pastorale mult folositoare Clerului din ziua de azi

de

Dr. IOSIF HRADIL

profesor de teologie

Prețul Lei 25.—, plus spese postale Lei 10.—

Anunțuri și reclame

Cel mai răspândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

La Librăria Arhidiecezană în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

◆ legate și broșate ◆

pentru parohii, bănci, oficii și particulari cu prețuri moderate

Dela Librăria Arhidiecezană se poate comanda:

Urcarea Calvarului

traducere din limba franceză

de

A. și L. Moiescu-Villea

Prețul Lei 70.—, plus spese postale Lei 10.—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura cartea:

Înalt Prea Sfinția Sa Patriarhul României

DR. MIRON CRISTER

Înalt Regent

OMUL și FAPTELE

Contribuțiuni la studiul istoriei bisericii române ortodoxe contemporane

de

ION RUSU ABRUDEANU

Volumul I

Prețul Lei 500.—, plus spese postale Lei 20.—. Suma se poate trimite prin mandat postal.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducerea în sfintele cărți ale**Testamentului Vechiu**

de Arhipresbiterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuți. Prețul Lei 400.—. La comanda se alătură Lei 20.— pentru spese postale.

„FRĂȚIETATEA”

Institut de credit și econ. S. P. A. în Sadu

Prospect de emisiune

Adunarea generală extraordinară din 6 Octomvrie a. c. a decis urcarea capitalului societății dela 12500 Lei la 250.000 Lei și transformarea acțiunilor vechi à 50 Lei (100 cor.) nominal, în acțiuni noi à 500 Lei nominal, în următoarele condițiuni:

1. O acțiune veche se evaluează la 100 Lei, primind acționarii după 5 acțiuni vechi o acțiune nouă à 500 Lei valoare nominală.

2. Acei acționari cari nu vor putea sau nu vor voi să completeze acțiunile originale la nominalul nou de Lei 500, vor primi pentru fiecare acțiune veche bonificarea în numerar de Lei 100.

3. Termenul de subscripție se fixează până la 1 Noemvrie a. c.

4. Asupra acțiunilor de optat dispune direcțiunea.

5. După fiecare acțiune optată se plătesc 20 Lei spese de emisiune.

6. La iscălire se vor achita 30% din nominal și spesele de emisiune.

20% din nominal se vor achita până la 31 Decemvrie a. c.

25% din nominal se vor achita până la 28 Februar 1931.

25% din nominal se vor achita până la 31 Aprilie 1931.

7. După ratele din punct 6 se vor bonifica 10% dobândă, iar acțiunile vărsate integral până la 31 Decemvrie 1930, vor participa la dividend în 1930.

8. După ratele restante se vor socoti 16% dobândă de întârziere.

9. Față de acționarii cari nu vor vărsa ratele la timp, se vor aplica dispozițiunile codului comercial.

10. Acțiunile se pot subscrie la institut, — cele vechi prezentându-le spre stampilare și preschimbare, personal sau prin poștă.

Sadu, la 6 Octomvrie 1930.

Cu autorizația adunării generale:

(45) 1-1

Direcțiunea.

A apărut:**Biserica Neamului și drepturile ei**

Discurs roștit la discuția generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în ședința dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop și Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Prețul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Piccolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanța Hodoș**. Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Prețul 40 lei, și porto 12 lei trimis recomandat.